

RAZVOJ KARANTANIJE V 8. IN 9. STOLETJU, BRIŽINSKI SPOMENIKI, SPODNJA PANONIJA IN DELOVANJE CIRILA IN METODA

**Karantanci delno izgubijo samostojnost in začetek
pokristjanjevanja**

Krantanci popolnoma izgubijo samostojnost

Spremembe v vzhodnih Alpah po izgubi karantanske samostojnosti

Karantanija je izgubila samostojnost in v vzhodnih Alpah so se zgodile spremembe.

POLITIČNO VODSTVO

Karantanski knez je bil odstavljen. Karantansko ozemlje je bilo podrejeno frankovskemu kraljevemu uradniku (grofu).

POLITIČNA ORGANIZACIJA

Samostojna kneževina Karantanija je bila ukinjena. Spremenjena je bila v grofijo. Bila je pod nadzorom frankovskega kralja. Razdeljena je bila na fevde.

DRUŽBENE SPREMEMBE

Uveden je bil fevdalizem. Karantansko ozemlje je bilo v pretežni meri razdeljeno med frankovske fevdalce. Kmetje so postali nesvobodni. Položaj kosezov se je poslabšal, saj so postali le (svobodni) kmetje.

BRIŽINSKI SPOMENIKI

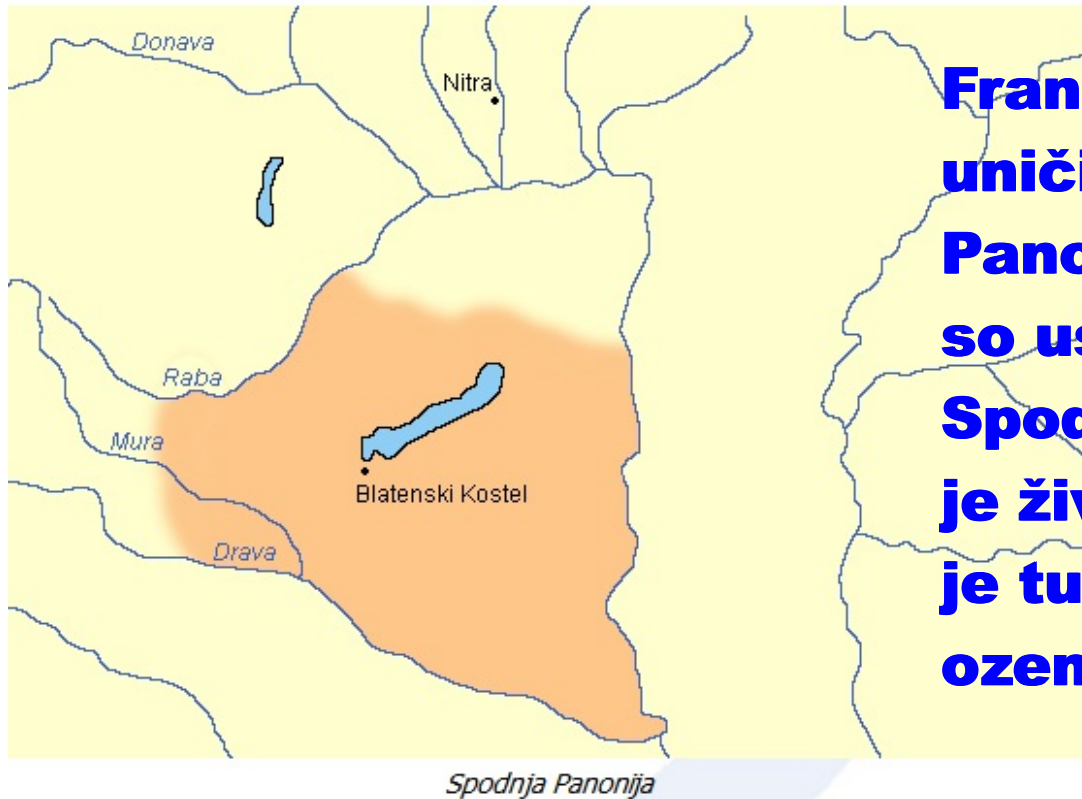
Brižinski spomeniki

»Brižinski spomeniki so **prvo ohranjeno krščansko obredno besedilo v slovenščini**, ki je nastalo med leti 972 in 1022, zapisano pa je bilo leta 1039.

Brižinske spomenike sestavljajo trije verski obrazci, napisani na pergamentu v staroslovenskem jeziku in v tipu pisave, ki se imenuje **karolinška minuskula** (po Karlu Velikem).

- **Avtor** vseh treh verskih obrazcev naj bi bil **freisinški škof Abraham**.
- **Zakaj jih je Abraham sploh napisal?** Bili naj bi v pomoč pri oznanjanju krščanske vere med Karantanci oz. prebivalci Karantanije. Torej so Brižinski spomeniki neke vrste verski priročnik za maševanje, pridigo, spoved...

SPODNJA PANONIJA in delovanje Cirila in Metoda

Franki so konec 8. stoletja uničili avarsko državo v Panonski nižini. Na tem ozemlju so ustanovili mejno grofijo Spodnjo Panonijo. Na tem ozemlju je živel veliko Slovanov. Vključevala je tudi del današnjega slovenskega ozemlja na severovzhodu.

Okoli leta 840 Spodnjo Panonijo dobil v fevd slovanski knez Pribina, sledil mu je sin Kocelj, ki se je po očetovi smrti uprl frankovski nadoblasti.

Prihod in delovanje Cirila in Metoda v Sponjo Panonijo

Moravski knez Rastislav se je hotel otresti vpliva Frankov in frankovske duhovščine. Za pomoč prosi bizantinskega cesarja Mihaela III., ki mu pošlje dva slovanska misionarja.

S širjenjem krščanstva in pismenosti med Slovani je povezano tudi delo duhovnikov Konstantina in Metoda. Prišla sta iz Bizanca in sta govorila slovanski jezik. Najprej sta delovala na Moravskem. Zaradi odpora frankovske duhovščine sta se umaknila v Spodnjo Panonijo, kjer je vladal knez Kocelj. Tu je Metod uvajal slovansko bogoslužje. Za zapis slovanskih verskih besedil je Konstantin sestavil tudi črkopis (glagolico) in prevedel Sveto pismo v slovanski jezik.

Njuno delo je podpiral tudi papež. Vendar je temu močno nasprotovala frankovska duhovščina. Ko je propadla Kocljeva država, so salzburški duhovniki ponovno uporabljali latinščino pri verskih obredih.

Metod je do smrti leta 885 delal na Moravskem, Konstantin pa je vstopil v meniški red in dobil ime Ciril. Slovansko bogoslužje je bilo prepovedano. Učenci Cirila in Metoda so delo nadaljevali na ozemlju Makedonije, Bolgarije in Dalmacije.

GLAGOLICA - prva slovanska pisava je bila Konstantinovo (Ciril) delo

† a	⌒ b	⦿ v	⦿ g	⦿ d	⦿ ε	⦿ ž	⦿ dz
⦿ z	⦿ i	⦿ i	⦿ g	⦿ k	⦿ l	⦿ m	⦿ n
⦿ o	⦿ p	⦿ r	⦿ s	⦿ t	⦿ u	⦿ f	⦿ x (kh)
⦿ o	⦿ ts	⦿ č	⦿ š	⦿ št	⦿ w/o	⦿ i	⦿ y
⦿ æ/c	⦿ yu	⦿ ž	⦿ yž	⦿ š	⦿ yš	⦿ f	⦿ i/v

Glagolica

V Beli krajini najdemo zapis v glagolici na viniškem gradu.

V 10. stoletju se je pojavila med Cirilovimi učenci v Bolgariji druga pisava - CIRILICA. Čeprav nosi ime po Cirilu, cirilica ni njegovo delo.